

Redegjørelse fra konsernsjefen

Også 2012 ble et meget godt år for SpareBank 1 SMN. Et konsernresultat før skatt på 1355 millioner kroner og en egenkapitalavkastning etter skatt på 11,7 prosent er i overkant av de planer som vi la for året. Ved inngangen til 2013 er det grunn til optimisme også for resultatutviklingen inneværende år.

Lønnsom vekst

I 2012 opplevde vi fortsatt god vekst i alle kundesegmenter. Dette bekrefter bankens solide posisjon som markedsleder og styrken i SpareBank 1-konseptet. For 2013 og kommende år vil bankens nye kjernekapitalmål og kapitalplan legge begrensninger på utlånsveksten, spesielt til bedrifter. Vi er dog innstilt på å tilfredsstille finansieringsbehovet til våre kunder i Trøndelag og på Nordvestlandet ettersom vi ved inngangen til 2013 ser en viss reduksjon i etterspørselen. SpareBank 1 SMN vil ikke svekke den solide markedsposisjonen vi har etablert. Vi er også innstilt på å møte behovet for bygge- og boliglån ettersom det i byene i vårt markedsområde er ubalanse i boligmarkedet og stort behov for nybygging.

Nye regulatoriske krav og Avansert IRB-søknad

I fjerde kvartal 2011 kom det meget tydelige signaler fra norske myndigheter om skjerpede kapitalkrav til norske banker. Per 1. juli 2012 skulle ren kjernekapital utgjøre minimum 9 prosent. Vi kom på plass i forhold til dette kravet, men senere varslet myndighetene et betydelig høyere nivå på bankenes soliditet på litt sikt. Dette er foreløpig ikke konkretisert. Videre signaliserte myndighetene førtidig innføring av Basel III i Norge, basert på en antagelse om at norske banker har mye bedre forutsetninger for å tilpasse seg dette nye og strengere reguleringsregimet enn det europeiske bank- og finansvesenet som fortsatt har store utfordringer knyttet til den europeiske statsgjeldskrisen. Vi deler norske myndigheters vurdering av disse forutsetningene. Likevel mener vi en førtidig innføring i Norge vil svekke norske bankers konkurransevne i forhold til utenlandske konkurrenter.

På slutten av 2012 kom det og signaler om at norske myndigheter ønsker å redusere risikoen for en mulig boliglånsboble gjennom å pålegge norske banker en stor økning i risikovekter på boliglån. For vår del innebærer det en økning fra 11 til 35 prosent boligvekter motsvarende en kjernekapitaleffekt på 1,5 prosentpoeng. Tanken bak er delvis at økte kapitalkrav vil begrense veksten av lån til boligformål og derigjennom bidra til å redusere risikoen for utvikling av boligboble i Norge. Vi er enig i at bobletendenser i norsk økonomi bør forhindres, likedan at en kraftig reduksjon av boligprisene i Norge vil kunne medføre negative konsekvenser for økonomien for øvrig. Vi er dog usikre på om innføring av en særnorsk boligvekt vil virke etter hensikten. Både vi og øvrige norske banker tilpasser oss ved å begrense lån til bedrifter som har høyeste risikovekter. I tillegg vil vi sørge for at en høyere andel av årsoverskuddet blir tilbakeholdt, noe som blant annet reduserer midler til allmenntilgode gaver. Og med 35 prosent boliglånsvekter undergraves bankenes risikomodeller, da risiko for bankene knyttet til utlån til bolig er lav og langt lavere enn dette risikoveknivå impliserer.

SpareBank 1 SMN er opptatt av å opptre ansvarlig og fremstå uomtvistelig solid. Vi vil i år søke om å kunne anvende Avansert IRB hvorved vi må kunne legge til grunn at vi får risikovekter for næringslivslån som bedre reflekterer den underliggende risiko enn dagens IRB-modellverk gjør. Bankens misligholds- og tapsutvikling de senere år bekrefter bankens profesjonalitet når det gjelder risikostyring. Dette ønsker vi skal reflekteres i risikovektene og bringe oss i paritet med våre konkurrenter som i dag er Avansert IRB-banker.

Kapitalplan og nytt mål for ren kjernekapital

Våren 2012 gjennomførte vi en fortrinnsrettsemisjon som ble mer enn 50 prosent overtegnet. Senere rettet vi en emisjon mot Sparebankstiftelsen SMN samt en mindre rettet emisjon mot den USA-baserte forvalteren Wellington. Dette brakte oss på plass innenfor kravet om minimum 9 prosent kjernekapital innen 1. juli 2012.

I tråd med signaler fra norske myndigheter har styret vedtatt et nytt mål for ren kjernekapital på minimum 12,5 prosent innen utgangen av 2015. Styret har i flere styremøter drøftet seg frem til en plan for hvordan det nye kapitalmålet skal nås. Kapitalplanen ble offentliggjort i forbindelse med foreløpig regnskap for 2012. Planen ble godt mottatt, og kursen på bankens egenkapitalbevis viste en sterk stigning. Styret skisserer i kapitalplanen en rekke tiltak for å nå målet. En fortrinnsrettsemisjon er ikke en del av kapitalplanen. Med andre ord legger vi til grunn at vi skal kunne oppnå 12,5 prosent ren kjernekapital gjennom:

- økte inntekter
- fortsatt lave tap på utlån
- økt tilbakeholdsgrad, dvs. lavere gaveutdelinger og et nivå på kontantutbytte som begrenses til mellom 25–35 prosent av egenkapitalbeviserens andel av overskuddet
- salg av aktiva som binder kjernekapital, men som ikke er driftskritisk for konsernet
- økt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen
- Avansert IRB og dermed en viss justering av risikovektene knyttet til blant annet bedriftslån

Vi legger i kapitalplanen til grunn at vi må forholde oss til 35 prosent risikovekter på boliglån og at vi beholder vår eierandel i BN Bank på 33 prosent. Etter nyttår har vi solgt oss ned i Polaris Media og inngått avtale om salg av vår eierandel i Bank 1 Oslo Akershus. Dette er tiltak som er forankret i kapitalplanen.

Pengemarkedsfinansiering ikke en særskilt utfordring for SpareBank 1 SMN

På slutten av fjoråret opplevde vi suksessivt et mye bedre marked for pengemarkedsfinansiering. Både tilgangen til finansiering og markedsprisen er betydelig bedret for vår del. Dette ført til at vi i februar 2013 valgte å gå i markedet med et senior obligasjonslån på 500 millioner euro. Vi vil arbeide videre med å sørge for at SpareBank 1 SMN er vel kjent og gjør emisjoner i dette markedet, derigjennom venter vi at vår relative prising forbedres. Vi har gjennom året også opplevd gode vilkår for SpareBank 1 Boligkreditt samt økte ordinære innskudd fra publikum. Med en noe begrenset utlansvekst fremover legger vi til grunn at finansiering også i årene fremover vil være tilgjengelig til stadig lavere kostnad.

Best på kundeopplevelser

Bankens strategiske forbedringsprosjekter har hatt sterk fokus i 2012 og vil videreføres inn i 2013.

Fra 1. januar 2013 er bankens organisasjonsplan endret. Vi har gått bort fra divisjonsmodellen og etablert en modell med tre kundenheter (Konsernkunder, Kontorer, Digital forretning) to leveranseenheter (Produkt og prosesser, HR) samt Konsernfinans. Samtidig har vi redefinert lederrollen og redusert antall ledere fra 116 til 48 i morbanken. I 2013 vil vi fokusere på rådgiverrollen. Målet er at disse prosjektene skal tilføre organisasjonen ny energi og gi økte ressurser til verdiskapende arbeid og mindre ressurser til støttefunksjoner. Vi ser allerede indikasjoner på at vi øker produktiviteten i organisasjonen og dermed sikre bedre kundeopplevelser samt redusere ressursbruken og bankens kostnadsvekst.

Det er helt sentralt at vi evner å oppgradere rådgiverrollen. Rådgiveren er den som skaper verdier og eier kunderelasjonen. Vi ønsker at flest mulig av våre dyktige medarbeidere skal arbeide med kunder og salg, og at ansatte skal oppleve en utvikling i rådgiverrollen som vel så interessant og givende som det å bli sjef.

Gjennom redefinering av lederrollen og reduksjon av antallet ledere har vi frigjort mange av våre beste medarbeidere til kundearbeid. Vi tilfører mer rådgiverkapasitet til små og mellomstore bedriftskunder, særlig i Trondheim og Ålesund. Med dette er det min overbevisning at våre kunder vil oppleve bedre kundeopplevelser og vi vil oppnå økt salg og økt inntjening.

Vi skal redusere konsernets driftskostnader

Vi har de senere årene hatt sterk kostnadsvekst. Dette er en utvikling som ikke er bærekraftig. Vi har bygd kapasitet og kompetanse for å sikre vår lønnsomhet og markedslederposisjon. Dette har kostet. Nå er banken kompetansemessig på et meget høyt nivå. Vi har satset mye på autorisasjon av våre rådgivere og vi har høy grad av profesjonalitet i alle kjerneprosesser. God risikostyring og lave tap preger også virksomheten. Derfor våger vi nå å redusere kostnadsveksten gjennom færre årsverk, forbedring og effektivisering av arbeidsprosesser samt ved å gjeninnføre en sterkere kostnadsstyring i alle ledd. Målet er å redusere kostnadsveksten i morbanken til under 3 prosent årlig samt redusere antall årsverk i morbanken med minimum 75 innen 2015.

Velfungerende datterselskaper

Konsernets datterselskaper har vist solid fremgang også i 2012. De største selskapene EiendomsMegler 1 Midt-Norge, SpareBank 1 SMN Finans og SpareBank 1 SMN Regnskap styrker sin markedsposisjon og lønnsomhet.

Bankens gaveaktivitet

Vi legger fremover til grunn lavere gavebeløp enn det vi de senere år har disponert, og vi vil søke å få maksimalt ut av gavearbeidet tross reduserte bevilgninger. Vi er fortsatt uten sidestykke den største private bidragsyteren til nærings- og samfunnsutvikling i Trøndelag, og har en viktig rolle å spille på Nordvestlandet der andre sparebanker også har betydelig gaveaktivitet. Utfordringen er å finne en god kombinasjon av samfunngavnlige arbeid og styrking av giverens markedsposisjon gjennom gavearbeidet.

SpareBank 1-alliansen vårt viktigste strategiske fundament

Dersom vi ser bort fra en skattemessig engangseffekt for SpareBank 1 Livsforsikring, har SpareBank 1 Gruppens selskaper til sammen levert et tilfredsstillende resultatbidrag i 2012. Utsiktene for 2013 er enda bedre. Vi arbeider med en sammenslutning av våre forsikringselskaper, det er igangsatt et stort forbedringsprogram i ODIN Forvaltning og SpareBank 1 Markets er etablert som et av landets ledende meglerhus. SpareBank 1 Gruppens styre har i januar 2013 også etablert et omfattende forbedringsprogram basert på klare signaler fra samtlige eiere om forenkling, reduserte kostnader og større effekt av banksamarbeidet.

Jeg opplever samholdet i alliansen som meget sterkt og det er i dag ikke vesentlige eiermessige utfordringer, snarere en sterk og omforent vilje til en videreutvikling av SpareBank 1 som landets nest største finansgruppering og ledende banker for regionene i Norge. Det er grunn til å tro at SpareBank 1 SMN i 2013 og fremover vil få vesentlig økte resultatbidrag og effekter av samarbeidet innenfor SpareBank 1-alliansen

Avsluttende kommentar

Vi har de siste årene levert solide resultater, bidratt aktivt i utviklingen av vårt markedsområde og levert god avkastning til våre eiere gjennom utbytte samt i den senere tid kursstigning. Banken har god risikostyring og opplever lavt mislighold og lave tap. Vi styrker kontinuerlig vår markedsposisjon både i personmarkedet og i bedriftsmarkedet. Hele finansbransjen har behov for økte inntekter som følge av nye kapitalkrav, og det er

grunn til å anta at også SpareBank 1 SMN vil ha grunnlag for økning i bankens rentemarginer og inntekter. Vi mener at det er grunn for optimisme også for 2013.

Den alltid tilstedeværende usikkerheten er konjunkturutviklingen. Hittil har ikke vårt markedsområde vært nevneverdig berørt av den internasjonale statsgjelds- og finanskrisen. Med tendens til lysere utsikter i Europa er det ikke grunn til å tro at vi vil rammes i 2013, heller. For oss er det viktig å ha gode beredskapsplaner i tilfelle vi får et konjunkturvendepunkt. Vi legger til grunn fortsatt vekst og resultatutvikling også inneværende år.